

Hanna Gawel

**Szkoła Doktorska Nauk Społecznych
Uniwersytet Jagielloński**

E-mail: hanna.gawel@doctoral.uj.edu.pl

ORCID: 0000-0001-5714-0459

Członkini Koła Naukowego Bibliotekoznawców UKW

w latach akademickich 2014/2015–2016/2017

Przewodnicząca Koła Naukowego Bibliotekoznawców UKW

w latach akademickich 2015/2016–2016/2017; Sekretarz Koła

Naukowego Bibliotekoznawców UKW w roku akademickim 2014/2015

Koło Naukowe Bibliotekoznawców Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w latach 2008–2019

1. Wstęp

Celem artykułu jest przedstawienie działalności Koła Naukowego Bibliotekoznawców Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (KNB) za lata 2008–2019. Taki zasięg chronologiczny wyznaczyła, z jednej strony, praca Kazimierza Adamczyka¹, opisująca działalność KNB we wcześniejszym okresie (1974–2009), z drugiej – zakończenie rekrutacji nowych studentów na kierunek informacja naukowa i bibliotekoznawstwo w Bydgoszczy². Ostatnie dziesięć lat funkcjonowania Koła obfitowało w różnego rodzaju aktywności i inicjatywy realizowane przez jego członków, ale jednocześnie, wraz z coraz mniejszą liczbą studentów zainteresowanych kształceniem się na tym kierunku, stało się końcowym rozdziałem prawie 50-letniej historii tej organizacji.

71

2. Lata 2008–2010

W Kole Naukowym Bibliotekoznawców w latach 2006–2011 w sposób czynny działało 18 studentów studiów stacjonarnych. Do roku 2008 jego opiekunem była dr Aldona Chlewicka, a przed nią – prof. Franciszek Mincer. Od 2008 roku Koło działa pod opieką dr Bernardety Iwańskiej-Cieślik³. 14 grudnia 2009 roku zorganizowało Ogólnopolską Konferencję Studenckich Bibliologicznych Kół Naukowych „Librariusz czy information manager” (członkowie KNB wygłosili 4 referaty). 12 maja 2010 roku KNB pomogło w przygotowaniu Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Z dziejów książki i prasy. Przegląd badań za lata 2007–

¹ K. Adamczyk, *Kształcenie bibliotekarzy w Bydgoszczy od II wojny światowej do 2007 roku* [w:] *Od książki dawnej do biblioteki wirtualnej. Przeobrażenia bibliologii polskiej. Na marginesie trzydziestolecia Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii UMK w Toruniu*, pod red. D. Degen i M. Fedorowicz, Toruń 2009, s. 42–45. Zobacz też poszczególne wpisy w kronice uczelni: *X lat Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy*, [zespół red. E. Trempała i in.], Bydgoszcz 1979, s. 239–244.

² W roku akademickim 2019/2020 na kierunek informacja naukowa i bibliotekoznawstwo nie została przeprowadzona rekrutacja, tym samym *de facto* wygaszono (lub co najmniej zawieszono) ten kierunek studiów.

³ B. Iwańska-Cieślik, N. Kozłowska, *Miniony rok działalności Koła Naukowego Bibliotekoznawców w pigułce*, „In Crudo”, 2009, nr 1, s. 49–51. Dostępny online: kinib.kolo.ukw.edu.pl/wp-content/uploads/2013/02/In-crudo-1.pdf [ostatni dostęp: 12.11.2020].

2010” organizowanej przez Katedrę Informacji Naukowej i Bibliologii oraz Bibliotekę Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (UKW). Również w maju Koło współorganizowało wraz z Biblioteką Powiatową i Miejską w Chełmży sesję naukową „Współpraca studentów z bibliotekami lokalnymi”. KNB było także organizatorem ogólnopolskich konferencji „Potrzeby użytkowników bibliotek” (kwiecień 2011) oraz „Kondycja książki w elektronicznym świecie” (kwiecień 2012). To wszystko przyczyniło się do wykształcenia zdolności organizatorskich u studentów oraz poszerzenia ich wiedzy w zakresie informacji naukowej i bibliologii⁴.

Studenci należący do Koła uczestniczyli także w VI Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych „*Information literacy* w świetle potrzeb społeczeństwa XXI wieku”⁵ (wygłosili 2 referaty); Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych „Biblioteka i co dalej? Nowe technologie i rozwiązania w bibliotekach” (1 referat), zorganizowanej przez Koło Naukowe Specjalistów Informacji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (KNSI); konferencji „*Spin-off* – biznesowa szansa dla studentów i doktorantów”, zorganizowanej przez Europejskie Stowarzyszenie Współpracy Młodzieży w Toruniu, oraz w konferencji „Internet a rozwój regionalny”. Brali także udział w I, II, III i IV Kongresie Studenckich Kół Naukowych Uczelni Bydgoskich „Studenci Miastu i Regionowi” (wygłosili tam 3 referaty).

3. Lata 2011–2016

Rok akademicki 2011/2012 to czas się wzmożonej aktywności naukowej członków KNB. Na początku roku akademickiego uczestniczyli oni w organizacji Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Książka i prasa w kulturze” zorganizowanej przez Katedrę Informacji Naukowej i Bibliologii UKW. Następnie wzięli udział w konferencjach organizowanych na Uniwersytecie Wrocławskim i Uniwersytecie Jagiellońskim, odbyli także wycieczkę naukową do Chełmży (gdzie zwiedzili m.in. Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną wraz z jej filią dziecięcą) oraz zaprezentowali swoją działalność podczas Panelu Kół Naukowych w celu pozyskania nowych członków. Jeszcze w grudniu Barbara Łuszczek i Angelika Peplińska wzięły udział w konferencji organizowanej przez Fundację Wolnego i Otwartego Oprogramowania w ramach projektu „Platforma współpracy – SPINACZ”. W styczniu 2012 roku A. Peplińska, Marek Deja, Olga Cuske, Paulina Stoltmann i Klaudia Posłuszna reprezentowali KNB i macierzysty kierunek studiów podczas II Drzwi Otwartych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego⁶. 16 marca A. Peplińska i M. Deja uczestniczyli w Międzynarodowej Studencko-Doktoranckiej Konferencji Naukowej „Źródła informacji w zmieniającym się środowisku cyfrowo-sieciowym”, która odbyła się na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W kwietniu miały miejsce dorocznie

⁴ M. Karwowski, B. Iwańska-Cieślak, *Przeszłość i przyszłość Koła Naukowego Bibliotekoznawców* [w:] *Materiały I Kongresu Studenckich Kół Naukowych Uczelni Bydgoskich „Studenci Miastu i Regionowi”* [Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz, maj 2009 r.], pod red. M. Dombrowicz i M. Macko, Bydgoszcz 2009, s. 57–63.

⁵ B. Kicińska, *Poszukiwanie informacji nie musi być nudne*, „Gazeta Chełmżyńska”, 2010, nr 183, s. 11.

⁶ Z. Kropidłowski, *Katedra Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy*, „Forum Bibliotek Medycznych”, 2013 (R. 6), nr 2 (12), s. 43–45.

organizowane Targi Kół Naukowych na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego. Wszystkie koła naukowe uczelni prezentują tam swoje osiągnięcia i plany. Z ramienia KNB udział w tym wydarzeniu wzięli: A. Peplińska, M. Deja, B. Łuszczek, Martyna Tadrowska, O. Cuske, P. Stoltmann i K. Pośluszna. W kwietniu miała również miejsce zorganizowana przez członków KNB III Ogólnopolska Konferencja Studenckich Bibliologicznych Kół Naukowych „Kondycja książki w elektronicznym świecie”⁷. Maj okazał się pracowitym miesiącem dla członków KNB ze względu na przygotowania do udziału w III Kongresie Kół Naukowych Studentów Informatyki i Bibliotekoznawstwa, organizowanym przez KNSI, oraz w Bydgoskim Festiwalu Nauki (w ramach tego festiwalu K. Pośluszna, O. Cuske i P. Stoltmann, przy wsparciu dr Elżbiety Pokorzyńskiej, przygotowały warsztaty „Techniki graficzne w ramach Bydgoskiego Festiwalu Nauki”; a B. Łuszczek, M. Deja, K. Pośluszna, O. Cuske i P. Stoltmann zorganizowali warsztaty „Sekrety księgi z Kells”).

Rok 2013 również obfitował w wydarzenia. 6 marca w siedzibie KNB (ul. Michała Kleofasa Ogińskiego 16, pok. 205) odbyło się spotkanie członków bibliologicznych kół naukowych z Torunia i Bydgoszczy. Na sesji zatytułowanej „Co mnie kręci w informacji naukowej i bibliotekoznawstwie?” wygłoszono 11 referatów. Bydgoski ośrodek reprezentowali: Magdalena Juszkievicz (z wystąpieniem „Florystyka okiem przyszłego bibliotekoznawcy”), Natalia Chruścicka („Książki niemile widziane, czyli o książkach zakazanych w przeszłości i obecnie”), O. Cuske („«Art-wizje», czyli o kreatywności autorów i wydawców książek, na przykładach wybranych książek artystycznych”), Marcin Burzyński („Dokument elektroniczny – definicje w wybranych aktach prawnych”) oraz Iwona Dembek („Pergamin – materiał i ochrona”). 13 maja miała miejsce IV Ogólnopolska Konferencja Bibliologicznych Kół Naukowych w Bydgoszczy. KNB reprezentowali K. Pośluszna, N. Chruścicka, Daria Wojdanowicz, O. Cuske oraz M. Burzyński (w zaprezentowanych referatach omówili ofertę biblioteki dla najmłodszych użytkowników, rolę kompozycji florystycznych w kreowaniu przestrzeni bibliotecznej, działalność bibliotekarską 14. Filii Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy, formy promocji bibliotek w mediach społecznościowych, Program Rozwoju Bibliotek oraz blogi bibliotekarskie). W dniach 21–22 maja Katedra Informatyki i Bibliologii UKW w Bydgoszczy zorganizowała spotkanie dla studentów z dr Erzsébet Tóth z Uniwersytetu w Debreczynie, realizującą program Erasmus. 12 czerwca odbyły się warsztaty zakładkowe, podczas których chętni mogli, z pomocą członków KNB, wykonać własnoręcznie zakładki do książek.

14 stycznia 2014 roku KNB zorganizowało sesję naukową, która była poświęcona estetyce książki dawnej i współczesnej. Podczas spotkania przedstawiciele KNB zaprezentowali referaty: „Okładka, co to właściwie jest?” (K. Pośluszna), „Hollywood na książkach” (D. Wojdanowicz), „Krótka historia zakładki” (N. Chruścicka), „William Morris – dekorator książek” (Alicja Wojgienica), „Ekslibris w Malborku” (Klaudia Babińska, Agnieszka Czacharowska), „Programy graficzne w warsztacie ilustratora” (M. Burzyński). Na zakończenie sesji wszy-

⁷ K. Pośluszna, *Sprawozdanie z Konferencji „Kondycja książki w elektronicznym świecie”*, „Bibliotekarz Kujawsko-Pomorski”, 2012, nr 2 (39), s. 117–118

scy uczestnicy wybrali się na zwiedzanie gmachu Biblioteki Głównej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. 7 marca członkowie KNB wzięli udział w Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Bibliologicznych Kół Naukowych „Architektura i wizualizacja informacji: użytkownik, narzędzia, kontekst, zawartość”, która miała miejsce w Toruniu (organizatorem było KNSI). Podczas konferencji referaty wygłosili: A. Wojgienica („Architektura strony internetowej Biblioteki Kongresu Stanów Zjednoczonych”) i M. Burzyński („Architektura informacji na stronach internetowych producentów samochodów – przegląd wybranych serwisów”)⁸. 18 kwietnia KNB wraz z Katedrą Informacji Naukowej i Bibliologii UKW zaprosiło na drzwi otwarte, w trakcie których maturzyści mogli zapoznać się z ofertą dydaktyczną oraz wziąć udział w warsztatach organizowanych przez członków KNB. W dniu 8 kwietnia 2014 roku nastąpiło przełomowe wydarzenie w historii UKW – otwarcie nowego gmachu biblioteki uniwersyteckiej. Od tego momentu zajęcia dydaktyczne studentów informacji naukowej i bibliekoznawstwa mogły się odbywać w nowej lokalizacji. Gmach ten stał się również siedzibą KNB. 20 maja miał miejsce organizowany przez członków KNB (pod opieką dr Elżbiety Pokorzyńskiej) wykład otwarty pod tytułem „Zdobienie brzegów książek”. Dziewięć dni później KNB zorganizowało warsztaty w ramach Bydgoskiego Festiwalu Nauki: oprócz corocznego warsztatu „Magiczne zakładki” goście festiwalu mieli także okazję stworzyć własnoręcznie papier marmurkowy podczas spotkania „Marmurki – barwny papier”.

Rok akademicki 2014/2015 rozpoczął ostatni okres działalności koła⁹. W 2014 roku zaplanowano grudniowy wyjazd do Warszawy, podczas którego zwiedzono Centrum Nauki Kopernik, Polin – Muzeum Historii Żydów Polskich i inne miejsca. Rozpoczęły się także przygotowania do organizacji VI Ogólnopolskiej Konferencji Bibliologicznych Kół Naukowych „Warsztat informacyjny XXI wieku”, która odbyła się 22 kwietnia 2015 roku. 12 marca zostały przeprowadzone dla społeczności akademickiej otwarte warsztaty z infografiki, podczas których uczestnicy mogli samodzielnie przygotować własne materiały w darmowym oprogramowaniu. 20 marca członkowie KNB wzięli udział w I Ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej Konferencji Naukowej „Człowiek – Nauka. Technologia. Informacja”, zorganizowanej przez Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe „E-Print” Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii w Toruniu. 26 marca Alicja Rytłewska zorganizowała warsztaty z zakresu tworzenia efektywnych prezentacji w programie MS Power Point. 9 kwietnia odbył się wyjazd do biblioteki publicznej w Żninie.

27 października podczas Targów Kół Naukowych członkowie KNB zaprezentowali swoją działalność, realizowane projekty i zainteresowania naukowe. Wśród innych wydarzeń zorganizowanych w tym roku najważniejsze to: sesja naukowa „Inspiracje studenckie” (17 marca 2016), Drzwi Otwarte UKW (4 kwietnia 2016), VII Ogólnopolska Konferencja Bibliologicznych Kół Naukowych „Książka kontra e-book” (22 kwietnia 2016) oraz cykl warsztatów w ramach

⁸ K. Połuszna, *Witaj w świecie KNB*, „Atheneum. Gazeta studencka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy”, 2014, nr 15, s. 5.

⁹ Od tego momentu opisywane wydarzenia bazują na wspomnieniach Autorki artykułu oraz na materiałach niepublikowanych – raporty z działalności, zapiski z zebrań, zdjęcia.

Bydgoskiego Festiwalu Nauki (18–21 maja 2016). Członkowie KNB wzięli także udział w Konferencji Naukowej „Bydgoszcz przez wieki. Dzieje mieszkańców” (21 kwietnia 2016).

4. Lata 2017–2019

21 listopada 2016 zorganizowano wycieczkę do Muzeum Farmacji w Bydgoszcy. W 2017 roku KNB pomagało przy organizacji Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Wokół Paula Ladewiga i jego «Katechizmu biblioteki»” (24–25 kwietnia 2017). Członkowie KNB wzięli także udział w uroczystości zakończenia Konkursu Wiedzy o Książce, Bibliotece i Nowych Mediach (27 kwietnia 2017), podczas której zaprezentowali swoje osiągnięcia naukowe i trendy we współczesnej bibliologii i informacji naukowej.

W roku akademickim 2017/2018 członkowie KNB uczestniczyli w organizowanych od marca do czerwca konferencjach naukowych, o randze zarówno ogólnopolskiej, jak i międzynarodowej.

Lata 2018–2019 charakteryzowały się zmniejszeniem liczby członków koła, co negatywnie odbiło się na jego aktywności. Wynikało to między innymi z coraz mniejszego zainteresowania przyszłych studentów kierunkiem informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. W roku 2018/2019 zakończył kształcenie ostatni rocznik wspomnianego kierunku studiów, co poskutkowało jego wygaszeniem. Obecnie nadal aktywna jest strona internetowa KNB na Facebooku¹⁰, jednak i ta również prawdopodobnie wkrótce zostanie usunięta.

5. Zakończenie

Czas pokazuje, że działalność KNB rozwijała się w różnych kierunkach: od bibliologii klasycznej do badań nad informacją naukową. Największy rozkwit działalności Koła miał miejsce w latach 2013–2016, kiedy studenci brali aktywny udział w konferencjach oraz popularyzowali kierunek studiów wśród społeczności województwa kujawsko-pomorskiego, ale przez cały okres działalności KNB pozwalało na rozwój talentów i pasji bibliotekarzy, którzy dziś osiągają sukcesy na polu zawodowym i naukowym.

Bibliografia

Adamczyk Kazimierz, *Kształcenie bibliotekarzy w Bydgoszcy od II wojny światowej do 2007 roku* [w:] *Od książki dawnej do biblioteki wirtualnej. Przeobrażenia bibliologii polskiej. Na marginesie trzydziestolecia Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii UMK w Toruniu*, pod red. Doroty Degen i Małgorzaty Fedorowicz, Toruń 2009, s. 29–46.

X lat Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszcy, [zespół red. Edmund Trempała i in.], Bydgoszcz 1979.

Iwańska-Cieślik Bernardeta, Kozłowska Natalia, *Miniony rok działalności Koła Naukowego Bibliotekoznawców w pigułce*, „In Crudo”, 2009, nr 1, s. 49–51. Dostępny online: kinib.kolo.ukw.edu.pl/wp-content/uploads/2013/02/In-crudo-1.pdf [ostatni dostęp: 12.11.2020].

¹⁰ Dostępna pod adresem [facebook.com/knbukw](https://www.facebook.com/knbukw) [ostatni dostęp: 12.11.2020]. Koło Naukowe Bibliotekoznawców posiada również stronę internetową: kinib.kolo.ukw.edu.pl/ [ostatni dostęp: 12.11.2020].

- Karwowski Marcin, Iwańska-Cieślik Bernardeta, *Przeszłość i przyszłość Koła Naukowego Bibliotekoznawców [w:] Materiały I Kongresu Studenckich Kół Naukowych Uczelni Bydgoskich „Studenci Miastu i Regionowi” [Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz, maj 2009 r.]*, pod red. Marii Dombrowicz i Marka Macko, Bydgoszcz 2009, s. 57–63.
- Kicińska Barbara, *Poszukiwanie informacji nie musi być nudne*, „Gazeta Chełmińska” 2010, nr 183, s. 11.
- Kropidłowski Zdzisław, *Katedra Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy*, „Forum Bibliotek Medycznych”, 2013 (R. 6), nr 2 (12), s. 29–46.
- Posłuszna Klaudia, *Sprawozdanie z Konferencji „Kondycja książki w elektronicznym świecie”*, „Bibliotekarz Kujawsko-Pomorski”, 2012, nr 2 (39), s. 117–118.
- Posłuszna Klaudia, *Witaj w świecie KNB*, „Atheneum. Gazeta studencka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy”, 2014, nr 15, s. 5.